

AIŠKINAMASIS RAŠTAS DĖL MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMO NR. IX-966 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Rengti Medžioklės įstatymo 18 straipsnio pakeitimą paskatino tai, kad Seimui 2025 m. birželio 30 d. priėmus Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-395, įstatyme atsirado nauja nuostata, t. y. kad medžiojamųjų žvėrių padaryta žala žemės ūkio pasėliams ar sumedėjusiems sodo augalams, žemės sklypų savininkams ir naudotojams būtų atlyginama tik tada, kai pagal Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo metodiką apskaičiuota pažeistų pasėlių ar sumedėjusių sodo augalų dalis viršija 5 procentus viso pasėliais ar sumedėjusiais sodo augalais užimto žemės ploto. Atkreiptinas dėmesys, kad pateikus Seime minėto įstatymo pakeitimo projektą, šios nuostatos nebuvo, o ji buvo įrašyta svarstymo eigoje. Be to, svarstant įstatymo projektą nebuvo įvardinta priežastis ar/ir motyvai, dėl ko įvedamas toks 5 procentų minimalus pažeidimo dydis. Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XV-395 nuostatos įsigalios nuo 2026 m. sausio 1 d.

Akivaizdu, kad tokio minimalaus būtinąjo pažeidimo dydžio įvedimas padidintų žemės savininkų ir naudotojų nuostolius, nes 5 procentų pajamų netekimas yra ženklus dydis. Juk ir tiems pažeistiems 5 procentams ploto skiriamos išlaidos žemei įdirbti, pasėliams pasėti, tręšti, prižiūrėti, o rudenį, net ir netekus derliaus, šį plotą vis tiek reikia tvarkyti, kaip ir visą buvusio pasėlio plotą. Taigi, žemdirbiai visą Medžioklės įstatymo galiojimo laikotarpį, t. y. nuo 2002 metų, turėjo teisę gauti medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos jų pasėliams atlyginimą, nepriklausomai nuo pakenkimo dydžio, o nuo 2026 m. žalos atlyginimo teisę turės tik tada, jei žvėrių pakenkimai bus padaryti didesniame nei 5 proc. lauko plote.

Pažymėtina, kad žemės savininkai, naudotojai teisę į laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos atlyginimą turės tik tada, jeigu pasėlių, pievų, sumedėjusių sodo augalų, miško, bitynų savininkai, valdytojai ir naudotojai ar ūkinių gyvūnų savininkai ir laikytojai vykdo šių pasėlių, pievų, sumedėjusių sodo augalų, miško želdinių ir žėlinių, bitynų, ūkinių gyvūnų apsaugojimo nuo laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos priemones, nustatytas Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo metodikoje. Todėl dar vienas papildomas ribojimas, t. y. 5 procentų minimalus pažeidimo ploto dydžio reikalavimas, vertintinas kaip perteklinis ir pažeidžiantis žemės savininkų ir naudotojų lūkesčius į teisingą nuostolių atlyginimą.

Šio įstatymo pakeitimo projekto tikslas yra nekeisti daugiau nei du dešimtmečius galiojusio Medžioklės įstatymo nuostatų, suteikiančių teisę žemdirbiams (žemės savininkams, naudotojams) gauti nuostolių atlyginimą už laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą pasėliams ir sumedėjusiems sodo augalams, nepriklausomai nuo žvėrių pažeisto ploto dydžio ir tuo patenkinti žemdirbių lūkesčius gauti aiškiai, pagrįstai ir teisėtai apskaičiuotą patirtos žalos atlyginimą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo nariai Bronis Ropė ir kiti...

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu pagal Medžioklės įstatymo nuostatas laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala pasėliams žemės savininkams, valdytojams ir naudotojams atlyginama nepriklausomai

nuo žvėrių pažeisto ploto dydžio. Nuo 2026 m. sausio 1 d. įsigalios nauja papildoma įstatymo nuostata, t. y. kad medžiojamųjų žvėrių padaryta žala pasėliams, sumedėjusiems sodo augalams būtų atlyginama tik tada, kai pagal Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo metodiką apskaičiuota pažeistų pasėlių ar sumedėjusių sodo augalų dalis viršija 5 procentus viso pasėlių ar sumedėjusių sodo augalų užimamo žemės ploto.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projektu siūloma panaikinti nuostatą, kad medžiojamųjų žvėrių padaryta žala žemės ūkio pasėliams ar sumedėjusiems sodo augalams būtų atlyginama tik tada, kai pagal Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo metodiką apskaičiuota pažeistų pasėlių ar sumedėjusių sodo augalų dalis viršija 5 procentus viso pasėliais ar sumedėjusiais sodo augalais užimto žemės ploto. Šio naujo reikalavimo nuo 2026 m. įvedimas, t. y. 5 procentų minimalaus pažeidimo dydžio, laikytinas kaip perteklinė priemonė ir pažeidžiantis teisėtus žemės savininkų lūkesčius gauti žalos atlyginimą už žvėrių padarytą žalą pasėliams ir sodo augalams, nepriklausomai nuo pažeisto ploto dydžio. Todėl šios nuostatos atsisakymas laikytinas teisingu žemės savininkams ir naudotojoms, kurie siekdami gauti žalos atlyginimą vykdo šių pasėlių ir sumedėjusių sodo augalų apsaugojimo nuo laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos priemones, nustatytas Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo metodikoje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Neigiamų pasekmių priėmus įstatymą nenumatoma, kadangi iki 2026 m. sausio 1 d. nuostatos dėl minimalaus pažeidimo dydžio taip pat nėra.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Priimtas įstatymas įtakos korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo įgyvendinimas neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte naujų sąvokų ir terminų nepateikiama.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti:

Šiuo metu, t. y. 2025 m. birželio 30 d. Seimui priėmus Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XV-395, aplinkos ministrui ir žemės ūkio ministrui yra pavesta keisti Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo metodiką, atsižvelgiant į šio įstatymo nuostatas. Todėl gali reikėti koreguoti minėtą Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo metodiką arba ją rengiant atsižvelgti į įstatymu keičiamą nuostatą.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Valstybės lėšų įstatymo įgyvendinimui neprireiks.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai: „žvėrių žala pasėliams“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia

Seimo nariai:

Bronis Ropė